

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut

Direcció General de Salut Pública i Consum

Programa de vigilància i control de tuberculosi. Aspectes i principis generals.

El Servei d'Epidemiologia assumeix des de principis de l'any 2011 el programa de vigilància, control i prevenció de la tuberculosi a les Illes Balears.

L'àmbit del programa és el de la Salut Pública i, per tant, l'objectiu global és de caràcter comunitari i no de caràcter individual. Es pretén mantenir actualitzat el coneixement sobre la situació epidemiològica de la tuberculosi a la nostra Comunitat Autònoma i, a llarg termini, disminuir la incidència de la malaltia o mantenir-la en els mínims nivells possibles.

Aquest programa es du a terme en un contexte de coordinació nacional de manera que les línies bàsiques estratègiques, els continguts dels protocols, les necessitats d'informació i els indicadors de seguiment es consensuen en el corresponent grup de treball nacional, que coordina el Centre Nacional d'Epidemiologia.

El Programa preveu la creació i manteniment del Registre de Tuberculosi a la comunitat autònoma, amb la col·laboració de les unitats insulars d'epidemiologia. Aquest registre ha de contenir bàsicament informació respecte de:

- Casos de malaltia (inclosa com a malaltia de declaració obligatòria, individualitzada i no urgent).
- Contactes de casos i resultats del seu seguiment.
- Resultats del seguiment del tractament dels casos.
- Resultats sobre la detecció i investigació de brots detectats.

L'estudi de contactes de l'entorn de cada cas detectat és la principal activitat del programa i que s'ha de realitzar en el següent context:

Objectius:

- Detecció de contactes infectats (és a dir, no transmissors) i implantar les mesures terapèutiques oportunes.
- Detecció de casos associats -en fase clínica o preclínica- i per tant la detecció i caracterització de brots.

Característiques:

- És una activitat amb objectius comunitaris i no individuals.
- L'inici de l'activitat passa per la imprescindible notificació de cas des del sistema sanitari o des d'altres àmbits.
- L'estratègia de cada estudi de contactes es basa en protocols i algorismes d'actuacions comuns, consensuats o àmpliament acceptats, sempre basats en el coneixement actual, tant de la malaltia com dels mecanismes per a la prevenció i el control.
- És una activitat que –per cada cas detectat- implica una planificació inicial i una revisió periòdica de l'estratègia en funció de l'evolució dels resultats.

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Salut
Direcció General de Salut Pública i Consum

- No està dissenyat per garantir ni el diagnòstic ni l'abordatge terapèutic immediat i urgent ni dels casos ni dels contactes.
- No substitueix al sistema assistencial en les seves funcions de diagnòstic i atenció al casos.
- Per les característiques de la infecció tuberculosa no és necessari que la localització i abordatge dels contactes es faci amb caràcter d'urgència. No obstant això, sempre s'intenta que els terminis siguin els més curts possibles i s'adaptin a les circumstàncies de cada cas.
- L'abordatge de cada estudi de contactes s'adapta a les circumstàncies de cada cas i dels àmbits afectats.
- L'estratègia de l'estudi de contactes pot incloure la consideració i establiment de prioritats segons diferents variables: col·lectius especialment vulnerables, possibilitat d'alarma poblacional, etc.
- L'activitat de Salut Pública és de coordinació i de recollida d'informació.
- El sistema assistencial és el responsable de l'actuació operativa - essencialment del seguiment clínic de casos i contactes- com a part de l'activitat assistencial. Dins aquest sistema es poden realitzar les proves diagnòstiques pertinents i les actuacions terapèutiques que corresponguin.
- A més a més del sistema assistencial, altres àmbits (serveis de prevenció, serveis sociosanitaris, centres docents, empreses, etc.) han de col·laborar en l'operativa dels estudis de contactes.
- A l'àmbit docent, el servei d'Epidemiologia és –al menys inicialment- l'únic interlocutor amb el personal, pares i la comunitat en general

Confidencialitat de les dades de caràcter personal

- Els estudis de contactes s'han de gestionar –a qualsevol nivell d'actuació- de manera que es garanteixi al màxim possible el manteniment de l'anonimat de casos i contactes. Es procura evitar situacions que puguin implicar estigmatització o discriminació de les persones afectades.
- Es té en compte també el dret a la protecció de dades personals, entre les quals les sanitàries tenen una protecció especial. La cessió de dades d'aquest tipus ha d'estar sempre justificada i amparada per la llei.